

D'ARTS I D'OFICIS

"Si predominase el factor generosidad, la magnánima actitud que certeramente señalaba Masdeu, nuestra historia futura podría ser más luminosa, cálida e interesante"
Julián Marías
(*"La Vanguardia"* 30 de gener del 1983)

Per Ricard Calvo i Duran

Hi ha gent -potser massa- que equivocament limiten l'ús de la paraula "art", al menys en el món de la plàstica, als treballs d'escultura i pintura, que així fan -o pretenen fer- primar per damunt dels executats amb altres mitjans, com és el cas de la terrissa, dels esmalts, de la forja, de la fusta, del teixit o del vidre.

Quan es tracta d'adjectivar les coses i de valorar o de menystenir-les s'ha de mirar una mica prim: no hi ha, potser, una art de la ceràmica o del ferro com també hi ha un ofici de pintar o d'esculpir? ¿Per què d'un pintor -mediocre- dir-ne artista i d'un ferrer -excel.lent- dir-ne manyà?

Ho van veure més clar els arquitectes de la renaixença i del modernisme quan van encarregar feines a ralojers, picapedrers, ferrers i ebenistes que han deixat a les generacions futures veritables obres d'art, mentre més d'un artista es limitava a llegar-nos metres quadrats d'avorriment i "bibelots" d'un gust horrible.

El concepte d'art menor -art aplicat, ofici artístic- atribuït a disciplines com la ceràmica, la forja, el gravat, la talla, el tapís o l'orfebreria -fruit d'especulacions intel.lectuals o econòmiques- no ha pogut impedir que figures universals des d'un Rafael a un Miró fessin obres d'art amb mitjans altres que els de la pintura tradicional.

Mentrestant, altres "figures" s'han entestat -valent-se de materials, formats i conceptes "tradicionals"- a voler fer-nos passar bou per bèstia grossa.

I així han anat -i van- les coses, fins que la tan claquurada "crisi" -i una saturació de mercat, natural per altra banda, puix després del "boom" d'anys enrera, l'oferta de teles emmarcades i coses damunt de pedestals ha desbordat desorbitadament tota possibilitat d'assimilació- ha desviat les atencions del poble cap a tesis més integrades o funcionalistes, en les quals certs crítics encara es resistei-

xen a entrar.

Però, compte!, que de vegades en mots altisonants com el de "disseny" s'hi pot amagar també la vulgaritat i la pretensió més insubstancials.

I compte també que ningú no està pas dient que la pintura i l'escultura en tant que tals estiguin acabades: confiem que el futur ens brindi propostes més enllà del post-impressionisme olotinitzant que conreen els habituals d'algunes galeries i, tanmateix, més enllà de les transavantguardes destarotades que conreen d'altres -allà on no hi ha tradició hi ha plagi, que diria D'Ors- i que en definitiva els pot ser aplicat l'axioma dels darrers corrents francesos del pensament quan diuen que en l'actualitat el reaccionari és ésser revolucionari.

Doncs bé, a l'espera d'aquest futur clarificador de "L'art gran", bo ha estat delectar-se en constatar que amb motiu de la "Mostra de Ceràmi-

ca als Països Catalans 'Marian Burgués'" al Museu d'art de Sabadell, els mesos de desembre i gener darrers, amb 112 concursants, 75 dels quals han estat seleccionats per la mostra, tot i la natural heterogeneïtat de les obres, hem tingut aplegat a casa nostra el testimoni més ric del que les mans de l'home poden fer amb el material més primari: el fang. L'heterogeneïtat, factor enriquidor i suggeridor, passa per formes i pigments i va de l'arcaisme a l'originalitat, de l'estri a l'escultura, del rodó a l'obert, del simètric al caòtic: és impossible, punt per punt, parlar-ne. Només resumirem dient que la qualitat ha estat altíssima, que ha estat molt gratificador de visitar la mostra i que ha permès de descobrir joves i nous valors com Barbaformosa, Casanovas, Fernández, Huguet i Royo, per citar-ne alguns amb els dits d'una mà.

Paral.lelament a aquest concurs, el Museu d'art ha exhibit un conjunt de peces del compatriota el nom del qual va unit al títol de la Mostra: en Marian Burgués. Seria pedant per part nostra posar-nos a parlar de la vida i obra del nostre terrissaire, de qui la ciutat commemora l'any passat el cinquantè aniversari de la seva mort, i més si recordem la conferència que anys enrera vàrem tenir el privilegi d'oïr a l'auditori de la Caixa d'estalvis de boca tan autoritzada com la del senyor Ainaud de Lasarte, amb motiu d'una antològica.

Arran de la "Mostra de Ceràmica dels Països Catalans" s'ha reproduït i posat a la venda un llibret d'estudis terrissaires del Marian que suposem que han d'agrair els conreadors, especialistes i curiosos del tema.

De llibres i de bells oficis ha anat també l'exposició de les mateixes dates a la sala 2 de l'Acadèmia de Belles Arts. Altra vegada "art menor" (?). S'ha tractat de la presentació del llibre "Bon Serraller, bon Forjador i millor Home Joan Baptista Chamo-

MOSTRA DE CERÀMICA
DELS PAÏSOS CATALANS
«MARIAN BURGUÉS»

MUSEU D'ART DE SABADELL
DESEMBRE 1982 / GENER 1983

És una gentilesa de

RAMONA

MARCS I MOTLLURES

Pérez Galdós, 36
Telèfon: 726 84 16 - SABADELL

rró i Melchor” pel el seu fill en Joan Chamorro i Garcia.

Joan B. Chamorro i Melchor ens va deixar l’any passat i ha estat un home que si n’haguéssim de fer la definició no diferiríem gens de la que li fa el seu fill. Podem dir això en consciència, tota vegada que hi havíem tingut relacions trivalents: de família, de veïnat i de feina.

No anem amb ambigüitats i bandejem el qualificatiu d’artesà: cal que li diem obrer o artista, mots directes i específics perquè les dues coses era i amb tota dignitat.

A les parets de la sala hom ha pogut visualitzar les fotografies de feines executades per ell que informen el llibre esmentat i adornar-se’n del que podria molt bé ser la beatitud: l’amor a la feina ben feta i el sentit de ciutadania.

Ara, pel carrer, reveiem les seves obres i mercès al llibre les identifiquem i les reconeixem: perquè els serrallers no signen una reixa com els pintors ho fan en un quadre? Perquè una reixa és només una reixa i un quadre es només -per regla general- una signatura? Convé una reeducació estètica del personal...

Ah, i no diguem que perquè una reixa s’assembla a una altra reixa, puix que -per regla general també- un quadre s’assembla a un altre quadre.

Sembla aquests dies, que l’art “gran” -tal vegada per raons de “marketing”- es bati en retirada, perquè Tot Art ens obsequia -i li ho agraïm sincerament- amb una magnífica exposició del jove fotògraf castellarenc Vicenç Serra. Molt bé, de

concepte, de tècnica...

Algú troba estrany que un pintor parli bé de fotografia: doncs que repassi bé l’art modern i contemporani. Al voltant de Nadar pren cohesió el moviment impressionista, a casa nostra tenim un exemple -Vilatobà- del que significa el maridatge feliç dels pinzells amb l’objectiu, de quins conceptes parteix i quines tècniques emprà l’hiperrealisme nord-americà? se n’amaga el pintor de la “jet-society” Torrens-Lladó de les seves relacions amb el decadent Hamilton? I en els antics, no hi ha una relació directa Leonardo-Dürer-Rembrandt-cambra fosca-daguerrotip? I tantes altres raons... Al cap i a la fi, no depèn tot de la llum?

Si algú encara no ho veu prou clar pot consultar l’extra de la revista Nueva Lente (Nº 119-120/VII-VIII/1982) dedicat a la pintura i la fotografia.

I com que hem sortit a parlar de revistes, encara que la convocatòria abasti el cinema, la fotografia, la pintura, el gravat, l’escultura i la literatura, direm que hem rebut notícies nogensmenys que de Bulgària.

Passa que la Casa de l’Humor i la Sàtira i l’Institut per a la Difusió de l’Humor dels Pobles, de Gabrovo, convoquen la sisena Biennial Internacional de l’Humor i de la Sàtira, sota el lema; **El món ha sobreviscut perquè ha rigut.** De manera que ja ho sabem...

El que passa també és que hom no veu prou clar que l’humor i la sàtira siguin coses massa parelles: en fi, això potser seria qüestió que s’ho miressin els erudits, però així com penso que l’humor pot ser blanc, la sàtira ja la veig més acolorida...

I aquí torno a plantejar-me l’encotillament que presuposa adjectivar les arts de menors i grans i l’equivoc en-

tre art i ofici. En el terreny humoresc modernament i des de l’aparició de diaris i magazines existeix l’especialista en dibuix “de riure”, el que fa “cartoons” o còmics. Però, així com entre ells hi podreu trobar fins i tot un catedràtic d’arts com en Burne Hogarth, també trobareu en els pintors o dibuixants “seriosos” -Rembrandt, Caran d’Ache, Picasso, per dir-ne només tres- incursions en el terreny satíric o humorístic. I és que, si no fos així, el món no hauria pogut sobreviure.

De gent que fa dibuixos d’aquests, a Sabadell en coneixem diversos, i a Quadern en tenim dos dels millors: en Hierro i en Mainou.

I, ja per acabar, una altra delectança d’aquests dies: un dissabte a la tarda a ca l’Arcadi Gili, en companyia de la seva gentil esposa, l’amic Joan Bermúdez i la seva filla Isabel. Gent de la llum, de la plàstica i de la música reunits una tarda deliciosa al voltant de l’obra cinematogràfica del senyor Gili, els seus màgics reflexes i moviments d’aigua. Cinema pur, total, rotund. I la seva modèstia... D’altres amb qualsevol banalitat donen la volta al món. I el record dels amics: Joan Llobet, que ens va deixar, Ricard Duran -que ja fa molt de temps que viu a Barcelona- cosí del que subscriu i company de tasques cinèfiles del Gili d’anys enrera.

I bé, és el cine l’ofici del senyor Arcadi? Jo tinc entès que no, que viu d’una altra activitat. Llavors és el seu art. I fins i tot, qui sap si en l’activitat de què viu també és un artista...

Recordo d’haver llegit en algun lloc a l’Antoni Tàpies dient quelcom semblant a que per fer art no cal pintar quadres i emmarcar-los, se’n pot fer clavant totxos, si sou paleta, o senzillament: caminant pel carrer. ■

Mainou, (treball inèdit)

Vth INTERNATIONAL BIENNALE
OF HUMOUR AND SATIRE IN THE ARTS –
GABROVO, ‘83 BULGARIA

VI МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ
НА ХУМОРА И САТИРАТА В ИЗКУСТВОТА
ГАБРОВО, 83 БЪЛГАРИЯ